

## СИЛАБУС

### НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

#### «Фінанси страхових організацій»

#### ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

|                                                             |                                                                                                                                                                                                                                       |
|-------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Рівень вищої освіти                                         | Перший (бакалаврський) рівень                                                                                                                                                                                                         |
| Код і найменування спеціальності                            | 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок                                                                                                                                                                         |
| Тип і назва освітньої програми                              | ОП «Фінанси, банківська справа та страхування»                                                                                                                                                                                        |
| Курс, семестр                                               | 3 курс, 5 семестр                                                                                                                                                                                                                     |
| Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни | Кількість кредитів ЄКТС – 4,0.<br>Загальна кількість годин – 120, із яких:<br>лекцій – 16 год., практичних занять – 24 год.<br>Форма семестрового контролю – залік.                                                                   |
| Мова (-и) викладання                                        | Державна                                                                                                                                                                                                                              |
| Навчально-науковий інститут / факультет, кафедра            | Обліку та фінансів<br>Фінансів, економічних досліджень і туризму                                                                                                                                                                      |
| Контактні дані розробника (-ів)                             | Зоря Світлана Петрівна, к.е.н., доцент, доцент кафедри<br>svitlana.zoria@pdau.edu.ua, (0532) 56-50-03,<br><a href="https://www.pdau.edu.ua/people/zorya-svitlana-petrivna">https://www.pdau.edu.ua/people/zorya-svitlana-petrivna</a> |

#### МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

|                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|-----------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Статус навчальної дисципліни                  | Вибіркова фахова                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Передумови для вивчення навчальної дисципліни | Фінанси, Страхування                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Компетентності                                | <p>загальні:</p> <p>ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;</p> <p>ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;</p> <p>ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;</p> <p>спеціальні (фахові):</p> <p>ФК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові та фондові ринки, банківська система та страхування);</p> <p>ФК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового та фондового ринку;</p> <p>ФК07. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність.</p> |
| Програмні результати навчання                 | <p>ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові та фондові ринки, банківська система та страхування).</p> <p>ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.</p> <p>ПР09. Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію.</p> <p>ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і</p>                                                                                                                      |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <b>РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Роль навчальної дисципліни у формуванні у студентів системи знань і вмінь щодо розвитку соціальних навичок, таких як: комунікативні навички, самоорганізація, критичне мислення, лідерські якості, емоційний інтелект, позитивне мислення, уміння працювати в команді задля успішної самореалізації та досягнень успіхів у майбутній кар'єрі.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <b>МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| формуванні системи теоретичних знань та практичних навичок щодо організації фінансів страхових компаній з огляду на специфіку страхової діяльності.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <b>ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Тема 1. Сутність та роль фінансів страхових компаній.<br>Тема 2. Фінансові ресурси страхової компанії та джерела їх формування.<br>Тема 3. Формування фінансового результату діяльності страхової компанії.<br>Тема 4. Страхові резерви: сутність, класифікація та методика формування.<br>Тема 5. Платоспроможність та фінансова стійкість страхової компанії.<br>Тема 6. Інвестиційна діяльність страхової компанії.<br>Тема 7. Фінансова безпека страхової компанії.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <b>МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Словесні методи (лекція, пояснення, бесіда); наочні методи (презентації, ілюстрування); практичні методи (практичні роботи, робота з навчально-методичною, науковою літературою, нормативно-правовими актами, робота з джерелами в мережі Інтернет); методи усного контролю (опитування); методи письмового контролю (контрольна робота); методи самостійної роботи (завдання самостійної роботи); методи формування пізнавальних інтересів (створення ситуації інтересу і новизни навчального матеріалу; метод відповідей на запитання і опитування думок здобувачів вищої освіти); методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності (роз'яснення мети навчальної дисципліни, висування вимог до вивчення дисципліни, вказання на недоліки, зауваження); інтерактивні методи навчання (дискусії, мозковий штурм, інтерактивної взаємодії); комп'ютерні, мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій, елементів дистанційного навчання). |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <b>ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Наведені у Додатку до силабусу                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <b>ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| - щодо термінів виконання та перескладання                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | виконання та перескладання здобувачами вищої освіти за всіма формами контролю здійснюється відповідно до вимог Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті ( <a href="https://surl.li/naeamt">https://surl.li/naeamt</a> ) та Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті ( <a href="https://surl.li/vtnwrs">https://surl.li/vtnwrs</a> ).                                                                                                                                                                                                                                                           |
| - щодо академічної доброчесності                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись Кодексу академічної доброчесності Полтавського державного аграрного університету ( <a href="http://surl.li/tecuhx">http://surl.li/tecuhx</a> ). Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; зазначення посилань на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень тощо; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації. Процедура розгляду справ щодо |

|                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|--------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                          | порушення норм академічної доброчесності учасниками освітнього процесу здійснюється згідно з Положенням про Комісію з академічної доброчесності Полтавського державного аграрного університету ( <a href="http://surl.li/wperxc">http://surl.li/wperxc</a> ). Спеціальні та локальні нормативно-правові акти з питань забезпечення академічної доброчесності представлено на сторінці Академічна доброчесність ПДАУ ( <a href="http://surl.li/dvigaf">http://surl.li/dvigaf</a> ).                                                               |
| <b>- ЩОДО ВІДВІДУВАННЯ ЗАНЯТЬ</b>                                        | у відповідності до п. 7.9.11 Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті ( <a href="https://surl.li/naeamt">https://surl.li/naeamt</a> ) відвідування здобувачами вищої освіти всіх видів навчальних занять є обов'язковим. Відмітка про відвідування занять здобувачами здійснюється в електронному журналі обліку аудиторної навчальної роботи викладача. Контроль за відвідуванням здобувачами вищої освіти навчальних занять здійснює декан факультету.                                    |
| <b>- ЩОДО ЗАРАХУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НЕФОРМАЛЬНОЇ / ІНФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ</b> | здійснюється у відповідності до Закону України «Про освіту», Закону України «Про вищу освіту», Наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження порядку визнання у вищій та фаховій передвищій освіті результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти», Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету ( <a href="https://surl.li/kyrpgw">https://surl.li/kyrpgw</a> ). |
| <b>- ЩОДО ОСКАРЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ОЦІНЮВАННЯ</b>                          | оскарження результатів оцінювання здійснюється згідно п. 5 Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті ( <a href="https://surl.li/vtnwrs">https://surl.li/vtnwrs</a> ).                                                                                                                                                                                                                                                                                               |

## РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

### Основні

1. Аберніхіна І. Г., Сокиринська І. Г. Фінанси страхових організацій : навч. посіб. Дніпро : Пороги, 2019. 198 с.
2. Журавель Т.М., Нагайчук Н.Г. Страхування у схемах : навч. посіб. Львів : Новий світ-2000, 2025. 389 с.
3. Мельник Т. А., Сибірцев В. В. Страхування : навч. посіб. Кропивницький : ПП «Ексклюзив Систем», 2022. 307 с.
4. Про страхування : Закон України від 18 листоп. 2021 р., № 1909-IX / Відомості Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#Text>.
5. Страхування : навч. посіб. / [Ситник Н. С., Стасишин А. В., Попович Д. В.]. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2025. 512 с.
6. Фінанси страхових організацій : у схемах і таблицях : навч. посіб. / укл.: М.П. Федішин, Л.В. Попова, С.С. Кучерівська. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. 2023. 228 с.

### Допоміжні

1. Бомба І. І. Управління безпековою діяльністю страхових компаній в Україні : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04. Львів, 2020. 20 с.
2. Дорошенко О. О., Зоря С. П., Дроботя Я. А. Оподаткування прибутку страхових компаній. Матеріали наукової конференції професорсько-викладацького складу Полтавського державного аграрного університету за результатами науково-дослідної роботи 2021-2022 років ( м. Полтава, 17-18 травня 2023 року). Полтава: РВВ ПДАУ, 2023. С. 184–185.
3. Журавка О. С., Бухтіарова А. Г., Пахненко О. М. Страхування : навч. посіб. Суми : Сумський державний університет, 2020. 350 с.
4. Зоря О.П., Зоря С.П., Мауер Д. Р. Цифровий маркетинг як основа підвищення страхової культури та забезпечення ефективності управління діяльності страховика. *Інфраструктура ринку*. 2022. Вип. 66. С. 232-236. URL: [http://www.market-infr.od.ua/journals/2022/68\\_2022/42.pdf](http://www.market-infr.od.ua/journals/2022/68_2022/42.pdf).
5. Зоря О.П., Зоря С.П., Мауер Д. Р. Підвищення ефективності страхового менеджменту за допомогою інструментів digital-маркетингу страхових послуг. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2022. Випуск 2(02). URL: <http://dees.iei.od.ua/index.php/journal/article/view/75> DOI:

10.32782/dees.2-19.

6. Зоря О.П., Зоря С.П., Капаєва Л.М. Теоретико-методологічні засади страхування інвестиційних ризиків у системі управління ними. *Інфраструктура ринку*. 2022. № 69. URL: <http://www.market-infr.od.ua/uk/69-2022>.

7. Зоря О.П., Зоря С.П., Мауер Д. Р. Роль страхування у системі забезпечення продовольчої та економічної безпеки у період воєнного стану в Україні. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2022. Випуск 3(03). URL: <http://dees.iei.od.ua/index.php/journal/article/view/105/97> DOI: 10.32782/dees.3-7.

8. Зоря С. П., Потапенко Б. І. Прибуток страхової компанії: особливості формування та напрями підвищення. *Ефективна економіка*. 2025. № 6. URL: <https://www.nauka.com.ua/index.php/ee/article/view/6818/6921>. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.6.94>.

9. Зоря С. П., Потапенко Б. І. Проблемні аспекти управління фінансовими результатами діяльності страхових компаній. *Новітні тренди розвитку страхового ринку: синергія інновацій та фінансової безпеки* : збірник матеріалів VII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, м. Київ, 15 травня 2025 р. [Електронний ресурс]. Київ, КНЕУ, 2025. С. 196–198.

10. Ковтун Л., Зоря С. Особливості страхування під час воєнного стану. *Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення теорії та проблеми практики* : матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених (м. Полтава, 09 листопада 2023 року). Полтава, 2023. С. 142–143.

11. Пікус Р. В., Лялькін О. С. Формування інвестиційної стратегії страхової компанії в умовах сучасних викликів. *Інвестиції практика та досвід*. 2022. № 3.С. 41–48.

12. Плиса В. Й. Страхування : підруч. для студ. ВНЗ. Київ : Каравела, 2023. 511 с.

13. Потапенко Б. І., Зоря С. П. Маркетингова стратегія страховика. *Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення теорії та проблеми практики* : матеріали XI Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Полтава, 21 листопада 2024 року). Полтава, 2024. С. 298–299.

14. Про затвердження Положення про авторизацію надавачів фінансових послуг та умови здійснення ними діяльності з надання фінансових послуг : Постанова правління НБУ від 29 груд. 2023 р., № 199 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0199500-23#Text>.

15. Про затвердження Положення про характеристики та класифікаційні ознаки класів страхування, особливості здійснення діяльності зі страхування та укладання договорів за класами страхування : Постанова правління НБУ від 19 груд. 2023 р., № 166. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0182500-23#Text>.

16. Про затвердження Положення про таємницю страхування : Постанова правління НБУ від 25 груд. 2023 р., № 182. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0166500-23#Text>.

17. Про затвердження Положення про добровільний вихід з ринку страховика та передачу страховиком страхового портфеля : Постанова правління НБУ від 29 червн. 2024 р., № 184. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0184500-23#Text>.

18. Про затвердження Положення про вимоги до системи управління страховика : Постанова правління НБУ від 27 груд. 2023 р., № 194. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0194500-23#Text>.

19. Про затвердження Положення про порядок формування страховиками технічних резервів : Постанова правління НБУ від 29 груд. 2023 р., № 203. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0203500-23#Text>.

20. Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів : Закон України від 21 трав. 2024 р. № 3720-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3720-IX#Text>.

21. Про затвердження Положення щодо провадження діяльності зі страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою : Постанова правління НБУ від 20 жовт. 2021 р., № 108. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0108500-21#Text>.

22. Про затвердження Положення про вимоги до структури власності надавачів фінансових послуг : Постанова правління НБУ від 14 квітн. 2021 р., № 30. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0030500-21#Text>.

23. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення : Закон України від 06 груд. 2019 р. № 361-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#Text>.
24. Про затвердження Положення про встановлення вимог щодо забезпечення платоспроможності та інвестиційної діяльності страховика : Постанова правління НБУ від 29 груд. 2023 р., № 201. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0201500-23#Text>.
25. Про затвердження Положення про порядок підготовки та оновлення плану безперервної діяльності, плану відновлення діяльності та плану фінансування страховика: Постанова правління НБУ від 21 черв. 2024 р., № 74. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0074500-24#Text>.
26. Про захист економічної конкуренції : Закон України від 11 січ. 2001 р. № 2210-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2210-14>.
27. Про фінансові послуги та фінансові компанії : Закон України від 14 груд. 2021 р., № 1953-IX / Відомості Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1953-20#Text>.
28. Сосновська О. О. Страхування : навч. посіб. Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2021. 328 с.
29. Терещенко Т. Є., Заволока Л. О., Пономарьова О. Б. Страхування (у схемах, таблицях, коментарях) : навч. посібник. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2020. 221 с.
30. Тютюнник Ю. М., Тютюнник С. В., Зоря С. П. Напрями аналізу прибутковості діяльності страхової компанії. *Інфраструктура ринку*. 2024. Вип. 76. URL: [http://www.market-infr.od.ua/journals/2024/76\\_2024/15.pdf](http://www.market-infr.od.ua/journals/2024/76_2024/15.pdf).

### Інформаційні ресурси

1. Асоціація страховий бізнес (АСБ) – об'єднання учасників страхового ринку України: веб-сайт. URL: <https://insurancebiz.org/>.
2. Державна служба статистики України : веб-сайт. URL: <https://stat.gov.ua/uk>.
3. Кабінет Міністрів України (Урядовий портал): веб-сайт. URL: <https://www.kmu.gov.ua>.
4. Ліга страхових організацій України (ЛІСОУ). : веб-сайт. URL: <http://uainsur.com/>.
5. Міністерство Фінансів України : веб-сайт. URL: <https://mof.gov.ua/uk>.
6. Моторне (транспортне) страхове бюро України (МТСБУ) : веб-сайт. URL: <https://mtsbu.ua/>.
7. Національний банк України: веб-сайт. URL: <https://bank.gov.ua/>.
8. Національна асоціація страховиків України веб-сайт. URL: <https://www.nasu.com.ua/>.
9. Офіційні сайти страхових компаній України.
10. Ядерний страховий пул України: веб-сайт. URL: <https://nuclearpool.com.ua/about>.
11. Insurance Europe : веб-сайт. URL: <http://www.insuranceeurope.eu/>.
12. FORINSURER : веб-сайт. URL: <https://forinsurer.com/>.

**Реквізити  
затвердження**

Затверджено на засіданні кафедри фінансів, економічних досліджень і туризму  
протокол від 12 січня 2026 року № 9

*Додаток до силабусу*

**СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ  
РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ**

| Назва теми / Форма семестрового контролю                                | Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти |                                       |                                      |                                         | Разом |                                |
|-------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------|---------------------------------------|--------------------------------------|-----------------------------------------|-------|--------------------------------|
|                                                                         | Опитування                                                  | виконання вправна практичних заняттях | виконання завдань самостійної роботи |                                         |       | контрольна робота <sup>3</sup> |
|                                                                         |                                                             |                                       | підготовка реферату <sup>1</sup>     | виконання домашніх завдань <sup>2</sup> |       |                                |
| Тема 1. Сутність та роль фінансів страхових компаній                    | 3                                                           | 4                                     | 10                                   | 21                                      | 20    | 7                              |
| Тема 2. Фінансові ресурси страхової компанії та джерела їх формування   | 3                                                           | 4                                     |                                      |                                         |       | 7                              |
| Тема 3. Формування фінансового результату діяльності страхової компанії | 3                                                           | 4                                     |                                      |                                         |       | 7                              |
| Тема 4. Страхові резерви: сутність, класифікація та методика формування | 3                                                           | 4                                     |                                      |                                         |       | 7                              |
| Тема 5. Платоспроможність та фінансова стійкість страхової компанії     | 3                                                           | 4                                     |                                      |                                         |       | 7                              |
| Тема 6. Інвестиційна діяльність страхової компанії.                     | 3                                                           | 4                                     |                                      |                                         |       | 7                              |
| Тема 7. Фінансова безпека страхової компанії                            | 3                                                           | 4                                     |                                      |                                         |       | 7                              |
| Підготовка реферату                                                     | -                                                           | -                                     |                                      |                                         |       | 10                             |
| Виконання домашніх завдань                                              | -                                                           | -                                     | -                                    | 21                                      |       | 21                             |
| Контрольна робота                                                       | -                                                           | -                                     | -                                    | -                                       | 20    | 20                             |
| Разом                                                                   | 21                                                          | 28                                    | 10                                   | 21                                      | 20    | 100                            |

<sup>1</sup>протягом семестру здобувачі вищої освіти виконують один реферат (максимум 10 балів) з тем що відносяться до навчальної дисципліни, при цьому бали виставляються окремою позицією;

<sup>2</sup>протягом семестру здобувачі вищої освіти виконують домашні завдання по кожній темі навчальної дисципліни (за кожен тему отримуючи максимум 3 бали) при цьому бали виставляються сумарно окремою позицією;

<sup>3</sup>в кінці семестру передбачено написання підсумкової контрольної роботи (максимум 20 балів), при цьому бали виставляються окремою позицією.

## Шкала та критерії оцінювання

### Опитування

| Кількість балів | Критерії оцінювання                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|-----------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 3               | здобувач вищої освіти отримує за усну відповідь у випадку надання повної та чіткої відповіді, що свідчить про високий рівень володіння методичним інструментарієм діагностики фінансового стану та фінансових результатів діяльності страхових компаній, розуміння принципів, методів та інструментів державного і ринкового регулювання фінансової діяльності страхових компаній, вміння аналізувати та інтерпретувати фінансову звітність страхових компаній, ідентифікувати джерела фінансової інформації страхових компаній, застосовувати методи збору та аналізу економічних даних, розраховувати фінансові показники, що характеризують ефективність, фінансову стійкість та фінансову безпеку страховика.  |
| 2               | здобувач вищої освіти отримує у випадку надання неповної чи не точної відповіді, що свідчить про достатній рівень володіння методичним інструментарієм діагностики фінансового стану та фінансових результатів діяльності страхових компаній, загальне розуміння принципів, методів та інструментів державного і ринкового регулювання фінансової діяльності страхових компаній, здатність на достатньому рівні аналізувати та інтерпретувати фінансову звітність страхових компаній, ідентифікувати джерела фінансової інформації, застосовувати базові методи збору та аналізу економічних даних, розраховувати основні фінансові показники ефективності, фінансової стійкості та фінансової безпеки страховика. |
| 1               | здобувач вищої освіти отримує у випадку допущення суттєвих помилок у відповідях, що свідчить про низький рівень володіння методичним інструментарієм діагностики фінансового стану та фінансових результатів діяльності страхових компаній, поверхове розуміння принципів, методів та інструментів державного і ринкового регулювання фінансової діяльності страхових компаній, обмежену здатність аналізувати фінансову звітність, ідентифікувати джерела фінансової інформації та застосовувати методи збору й аналізу економічних даних, що супроводжується суттєвими неточностями у розрахунку та інтерпретації фінансових показників.                                                                         |
| 0               | у випадку не можливості здобувача вищої освіти надати відповіді на питання, що свідчить про відсутність знань й не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання в межах даної дисципліни.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |

### Виконання практичних завдань

| Кількість балів | Критерії оцінювання                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|-----------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 4               | здобувач вищої освіти отримує у випадку правильного розв'язання задачі, належного її оформлення, що свідчить про високий рівень володіння методичним інструментарієм діагностики фінансового стану та фінансових результатів діяльності страхових компаній, розуміння принципів, методів та інструментів державного і ринкового регулювання фінансової діяльності страхових компаній, вміння аналізувати та інтерпретувати фінансову звітність страхових компаній, ідентифікувати джерела фінансової інформації страхових компаній, застосовувати методи збору та аналізу економічних даних, розраховувати фінансові показники, що характеризують ефективність, фінансову стійкість та фінансову безпеку страховика. |
| 2-3             | здобувач вищої освіти отримує у випадку виявлення незначних методичних помилок при розв'язанні та оформленні задачі, що свідчить про достатній рівень володіння методичним інструментарієм діагностики фінансового стану та фінансових результатів діяльності страхових компаній, загальне розуміння принципів, методів та інструментів державного і ринкового регулювання фінансової діяльності страхових компаній, здатність на достатньому рівні аналізувати та інтерпретувати фінансову звітність страхових компаній, ідентифікувати джерела фінансової інформації, застосовувати                                                                                                                                |



|   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|---|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|   | базові методи збору та аналізу економічних даних, розраховувати основні фінансові показники ефективності, фінансової стійкості та фінансової безпеки страховика.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| 1 | здобувач вищої освіти отримує у випадку наявності значної кількості методологічних помилок, та відсутності змістовної інтерпретації отриманих результатів, що свідчить про низький рівень володіння методичним інструментарієм діагностики фінансового стану та фінансових результатів діяльності страхових компаній, поверхове розуміння принципів, методів та інструментів державного і ринкового регулювання фінансової діяльності страхових компаній, обмежену здатність аналізувати фінансову звітність, ідентифікувати джерела фінансової інформації та застосовувати методи збору й аналізу економічних даних, що супроводжується суттєвими неточностями у розрахунку та інтерпретації фінансових показників. |
| 0 | у випадку неможливості здобувача вищої освіти виконати практичні завдання, що свідчить про відсутність знань та здібностей застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання та інтерпретації практичних завдань, та не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання в межах даної дисципліни                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |

*Виконання завдань самостійної роботи (підготовка реферату)\**

| <b>Кількість балів</b> | <b>Критерії оцінювання</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 8-10                   | здобувач вищої освіти отримує у випадку коли робота відповідає всім критеріям щодо змісту та оформлення і здобувач вищої освіти здійснив її захист шляхом відповіді на окремі питання викладача в межах тематики обраного дослідження, що свідчить про високий рівень володіння методичним інструментарієм діагностики фінансового стану та фінансових результатів діяльності страхових компаній, розуміння принципів, методів та інструментів державного і ринкового регулювання фінансової діяльності страхових компаній, вміння аналізувати та інтерпретувати фінансову звітність страхових компаній, ідентифікувати джерела фінансової інформації страхових компаній, застосовувати методи збору та аналізу економічних даних, розраховувати фінансові показники, що характеризують ефективність, фінансову стійкість та фінансову безпеку страховика. |
| 4-7                    | здобувач вищої освіти отримує у випадку позитивного захисту реферативної роботи, в якій окремі питання розкриті не повністю, що свідчить про достатній рівень володіння методичним інструментарієм діагностики фінансового стану та фінансових результатів діяльності страхових компаній, загальне розуміння принципів, методів та інструментів державного і ринкового регулювання фінансової діяльності страхових компаній, здатність на достатньому рівні аналізувати та інтерпретувати фінансову звітність страхових компаній, ідентифікувати джерела фінансової інформації, застосовувати базові методи збору та аналізу економічних даних, розраховувати основні фінансові показники ефективності, фінансової стійкості та фінансової безпеки страховика.                                                                                             |
| 1-3                    | здобувач вищої освіти отримує у випадку подання роботи з істотними недоліками у змісті, невідповідності роботи існуючим вимогам щодо оформлення, не розкриття обраної теми та без її захисту чи відсутності відповідей на окремі питання викладача в межах тематики обраного дослідження, що свідчить про низький рівень володіння методичним інструментарієм діагностики фінансового стану та фінансових результатів діяльності страхових компаній, поверхове розуміння принципів, методів та інструментів державного і ринкового регулювання фінансової діяльності страхових компаній, обмежену здатність аналізувати фінансову звітність, ідентифікувати джерела фінансової інформації та застосовувати методи збору й аналізу економічних даних, що супроводжується суттєвими неточностями у розрахунку та інтерпретації фінансових показників.        |
| 0                      | здобувач вищої освіти отримує у випадку відсутності реферативної роботи чи повної невідповідності реферативної роботи вимогам щодо оформлення та змісту відповідно до одержаного завдання та не дає в цілому можливість оцінити формування                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |



|  |                                                                                       |
|--|---------------------------------------------------------------------------------------|
|  | компетентностей і досягнення програмних результатів навчання в межах даної дисципліни |
|--|---------------------------------------------------------------------------------------|

*\*здобувач вищої освіти має змогу протягом семестру написати одну реферативну роботу*

*Виконання завдань самостійної роботи (виконання домашніх завдань)*

| <b>Кількість балів</b> | <b>Критерії оцінювання</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 3                      | здобувач вищої освіти отримує за кожну тему у випадку правильного виконання завдань та належного їх оформлення, що свідчить про високий рівень володіння методичним інструментарієм діагностики фінансового стану та фінансових результатів діяльності страхових компаній, розуміння принципів, методів та інструментів державного і ринкового регулювання фінансової діяльності страхових компаній, вміння аналізувати та інтерпретувати фінансову звітність страхових компаній, ідентифікувати джерела фінансової інформації страхових компаній, застосовувати методи збору та аналізу економічних даних, розраховувати фінансові показники, що характеризують ефективність, фінансову стійкість та фінансову безпеку страховика.       |
| 2                      | здобувач вищої освіти отримує за кожну тему у випадку незначних помилок при виконанні домашніх завдань, що свідчить про достатній рівень володіння методичним інструментарієм діагностики фінансового стану та фінансових результатів діяльності страхових компаній, загальне розуміння принципів, методів та інструментів державного і ринкового регулювання фінансової діяльності страхових компаній, здатність на достатньому рівні аналізувати та інтерпретувати фінансову звітність страхових компаній, ідентифікувати джерела фінансової інформації, застосовувати базові методи збору та аналізу економічних даних, розраховувати основні фінансові показники ефективності, фінансової стійкості та фінансової безпеки страховика. |
| 1                      | здобувач вищої освіти отримує за кожну тему у випадку допущення суттєвих помилок чи фрагментарному відображенні матеріалу при виконанні домашніх завдань, що свідчить про низький рівень володіння методичним інструментарієм діагностики фінансового стану та фінансових результатів діяльності страхових компаній, поверхове розуміння принципів, методів та інструментів державного і ринкового регулювання фінансової діяльності страхових компаній, обмежену здатність аналізувати фінансову звітність, ідентифікувати джерела фінансової інформації та застосовувати методи збору й аналізу економічних даних, що супроводжується суттєвими неточностями у розрахунку та інтерпретації фінансових показників.                       |
| 0                      | здобувач вищої освіти отримує у випадку відсутності належно оформлених домашніх завдань, що свідчить про відсутність володіння навичок самостійної роботи та не дає в цілому можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання в межах даної дисципліни                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |

*Контрольна робота\**

| <b>Кількість балів</b>    | <b>Критерії оцінювання</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|---------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <i>Теоретичне питання</i> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| 4                         | здобувач вищої освіти отримує у випадку надання повної та чіткої відповіді на теоретичне питання, що свідчить про високий рівень володіння методичним інструментарієм діагностики фінансового стану та фінансових результатів діяльності страхових компаній, розуміння принципів, методів та інструментів державного і ринкового регулювання фінансової діяльності страхових компаній, вміння аналізувати та інтерпретувати фінансову звітність страхових компаній, ідентифікувати джерела фінансової інформації страхових компаній, застосовувати методи збору та аналізу економічних даних, розраховувати фінансові показники, що характеризують ефективність, фінансову стійкість та фінансову безпеку страховика. |

|                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|---------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 2-3                       | здобувач вищої освіти отримує у випадку надання неповної чи не точної відповіді, проте якість відповіді констатує вільне володіння теоретичним матеріалом, що свідчить про достатній рівень володіння методичним інструментарієм діагностики фінансового стану та фінансових результатів діяльності страхових компаній, загальне розуміння принципів, методів та інструментів державного і ринкового регулювання фінансової діяльності страхових компаній, здатність на достатньому рівні аналізувати та інтерпретувати фінансову звітність страхових компаній, ідентифікувати джерела фінансової інформації, застосовувати базові методи збору та аналізу економічних даних, розраховувати основні фінансові показники ефективності, фінансової стійкості та фінансової безпеки страховика. |
| 1                         | здобувач вищої освіти отримує у випадку допущення суттєвих помилок у відповідях, володінні тільки загальним понятійним апаратом в межах означеного питання, чи фрагментарному розкритті теоретичного питання, що свідчить про низький рівень володіння методичним інструментарієм діагностики фінансового стану та фінансових результатів діяльності страхових компаній, поверхове розуміння принципів, методів та інструментів державного і ринкового регулювання фінансової діяльності страхових компаній, обмежену здатність аналізувати фінансову звітність, ідентифікувати джерела фінансової інформації та застосовувати методи збору й аналізу економічних даних, що супроводжується суттєвими неточностями у розрахунку та інтерпретації фінансових показників.                      |
| 0                         | здобувач вищої освіти отримує у випадку відсутності відповіді (правильної) на теоретичне питання, що свідчить про відсутність знань та не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання в межах даної дисципліни                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| <i>Практичне завдання</i> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| 4                         | здобувач вищої освіти отримує у випадку правильного розв'язання задачі, належного її оформлення, що свідчить про високий рівень володіння методичним інструментарієм діагностики фінансового стану та фінансових результатів діяльності страхових компаній, розуміння принципів, методів та інструментів державного і ринкового регулювання фінансової діяльності страхових компаній, вміння аналізувати та інтерпретувати фінансову звітність страхових компаній, ідентифікувати джерела фінансової інформації страхових компаній, застосовувати методи збору та аналізу економічних даних, розраховувати фінансові показники, що характеризують ефективність, фінансову стійкість та фінансову безпеку страховика.                                                                         |
| 2-3                       | здобувач вищої освіти отримує у випадку виявлення незначних методичних помилок при розв'язанні та оформленні задачі, що свідчить про достатній рівень володіння методичним інструментарієм діагностики фінансового стану та фінансових результатів діяльності страхових компаній, загальне розуміння принципів, методів та інструментів державного і ринкового регулювання фінансової діяльності страхових компаній, здатність на достатньому рівні аналізувати та інтерпретувати фінансову звітність страхових компаній, ідентифікувати джерела фінансової інформації, застосовувати базові методи збору та аналізу економічних даних, розраховувати основні фінансові показники ефективності, фінансової стійкості та фінансової безпеки страховика.                                       |
| 1                         | здобувач вищої освіти отримує у випадку наявності значної кількості методологічних помилок, та відсутності змістовної інтерпретації отриманих результатів, що свідчить про низький рівень володіння методичним інструментарієм діагностики фінансового стану та фінансових результатів діяльності страхових компаній, поверхове розуміння принципів, методів та інструментів державного і ринкового регулювання фінансової діяльності страхових компаній, обмежену здатність аналізувати фінансову звітність, ідентифікувати джерела фінансової інформації та застосовувати методи збору й аналізу економічних даних, що супроводжується суттєвими неточностями у розрахунку та інтерпретації фінансових показників.                                                                         |

|   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|---|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 0 | у випадку не можливості здобувача вищої освіти розв'язати практичне завдання, що свідчить про відсутність знань та здібностей застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання та інтерпретації практичних завдань, та не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання в межах даної дисципліни |
|---|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

*\*Контрольна робота включає 5 питань, із них 3 запитань теоретичного характеру та 2 практичних завдань. Кожне питання (в т. ч і практичні завдання), оцінюються у 4 бали.*